

УДК 635.21 : 631.81

Гльчук Р.В.

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

ПРОДУКТИВНІСТЬ І ЯКІСТЬ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД ГРУПИ СТИГЛОСТІ СОРТУ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Сорт – це саморегулююча біологічна система рослин однієї культури, одного походження, яка подібна за господарськими, біологічними властивостями і морфологічними ознаками. За стиглістю сорти картоплі поділені на п'ять груп: ранньостиглі – вегетаційний період 70-80 днів; середньоранні – період вегетації їх продовжується 80-90 днів; середньостиглі – мають період вегетації 90-120 днів; середньопізні – з тривалістю вегетаційного періоду 120-130 днів і пізньостиглі – вегетаційний період яких триває 130-150 днів і більше.

На формування врожаю картоплі впливає щонайменше 18 факторів, які умовно можна поділити на дві групи: регульовані та нерегульовані. Останні – це безморозний період, температура повітря і ґрунту, інтенсивність світла, тривалість світлового дня, відносна вологість, швидкість переміщення повітря. Регульовані фактори – вміст вологи в ґрунті, якість й розмір садивних бульб, густина садіння, своєчасне виконання всіх агрозаходів. Важливе значення має підбір сортів картоплі, які б мали високу пластичність, продуктивність і достатню стабільність для отримання високих урожаїв.

В наших дослідженнях продуктивність сортів картоплі залежала від групи стиглості, їх біологічних властивостей і погодних умов, які склалися в окремі роки досліджень.

Встановлено, що продуктивність картоплі сортів різних груп стиглості в умовах західного регіону України зростає від групи ранньостиглих до середньопізніх сортів з 25,3 до 28,0 т/га, або на 23,0%, причому сорти середньоранньої і середньостиглої груп за врожайністю рівнозначні.

Основні показники складових продуктивності, а саме: середня маса бульб з одного куща, маса товарних бульб, відсоток товарності зростає від сортів ранньостиглої до середньопізньої групи стиглості, одночасно кількість бульб в розрахунку на один кущ зменшується.

Якісні показники бульб залежно від групи стиглості характеризуються такими ознаками: крохмалистість зростає від групи ранньостиглих сортів до пізньостиглих з 15,3 до 17,5%, аналогічно зростає і вміст сухої речовини з 22,0 до 24,1%.

Відмічена тенденція збільшення вмісту нітратів у бульбах від ранньостиглої групи до середньопізньої з 94,0 до 114,4 мг%, або на 21,2%. Вміст сирого протеїну в бульбах залежить, в першу чергу, від біологічних особливостей сорту, а не від групи його стиглості. Вміст вітаміну С також збільшувався від групи ранньостиглих до середньопізніх з 18,5 до 21,6 мг%, або на 16,7%.

Відмічено зростання продуктивності і якісних показників в групі середньостиглих сортів порівняно з ранньостиглими. Продуктивність зросла на 2,6 т/га, крохмалистість на 1,1%, сирий протеїн на рівні, вітамін С на 0,8 мг%.

Отже, в західному регіоні для отримання високого врожаю бульб з хорошими якісними показниками найбільш оптимальними для вирощування є сорти картоплі середньоранньої і середньостиглої групи.

